

III

(Tiesību akti, kas pieņemti, piemērojot Līgumu par Eiropas Savienību)

TIESĪBU AKTI, KAS PIEŅEMTI, PIEMĒROJOT LES VI SADAĻU

PADOMES PAMATLĒMUMS 2009/905/TI

(2009. gada 30. novembris)

par tādu tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzēju akreditāciju, kuri veic laboratoriju darbības

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 30. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktu un 34. panta 2. punkta b) apakšpunktu,

ņemot vērā Zviedrijas Karalistes un Spānijas Karalistes ierosmi ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropas Savienība ir izvirzījusi mērķi saglabāt un attīstīt Eiropas Savienību kā brīvības, drošības un tiesiskuma telpu; ar dalībvalstu kopīgu rīcību policijas un tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās ir jānodrošina augsts drošības līmenis.

(2) Minētais mērķis ir sasniedzams, novēršot un apkarojot noziedzību, šai nolūkā dalībvalstu tiesībsardzības iestādēm ciešāk sadarbojoties un vienlaikus ievērojot principus un noteikumus saistībā ar cilvēktiesībām, pamatbrīvībām un tiesiskumu, kas ir Eiropas Savienības pamatā un kas ir kopīgi visām dalībvalstīm.

(3) Informācijas un izlūkošanas datu apmaiņa par noziegumiem un noziedzīgām darbībām ir svarīga, lai tiesībsardzības iestādēm būtu iespēja sekmīgi novērst, konstatēt un izmeklēt noziegumus vai noziedzīgas darbības. Kopīga rīcība policijas sadarbības jomā saskaņā ar Līguma 30. panta 1. punkta a) apakšpunktu norāda uz vajadzību pēc informācijas apstrādes, kurai būtu jāpieņem atbilstīgi personas datu aizsardzības noteikumi.

(4) Pastiprināta informācijas apmaiņa par tiesu ekspertīžu pierādījumiem un arvien lielāka vienā valstī iegūtu pierādījumu izmantošana citā valstī veiktā tiesvedībā norāda uz vajadzību noteikt tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzējiem kopīgus standartus.

(5) Vienā dalībvalstī tiesu ekspertīžu procesos iegūta informācija citā dalībvalstī šobrīd varētu radīt jautājumus attiecībā uz to, kā attiecīgais pierādījums ir apstrādāts, kādas metodes ir izmantotas un kā ir interpretēti rezultāti.

(6) Padomes un Komisijas Rīcības plāna par to, kā īstenot Hāgas programmu brīvības, drošības un tiesiskuma stiprināšanai Eiropas Savienībā ⁽²⁾, 3.4 punkta h) apakšpunktā dalībvalstis uzsvēra, ka līdz 2008. gadam ir jādefinē tiesu ekspertīžu laboratoriju kvalitātes standarti.

(7) Īpaši svarīgi ir ieviest tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzējiem kopīgus standartus saistībā ar tādiem konfidencialiem personas datiem kā DNS profili un daktiloskopijas dati.

(8) Saskaņā ar 7. panta 4. punktu Padomes Lēmumā 2008/616/TI (2008. gada 23. jūnijs) par to, kā īstenot Lēmumu 2008/615/TI par pārrobežu sadarbības pastiprināšanu, jo īpaši – apkarojot terorismu un pārrobežu noziedzību ⁽³⁾, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai garantētu tādu DNS profilu integritāti, kurus dara pieejamus vai sūta citām dalībvalstīm salīdzināšanai, un lai nodrošinātu, ka minētie pasākumi atbilst starptautiskiem standartiem, piemēram, EN ISO/IEC 17025 – Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgajām prasībām (turpmāk – EN ISO/IEC 17025).

⁽¹⁾ OV C 174, 28.7.2009., 7. lpp.

⁽²⁾ OV C 198, 12.8.2005., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 210, 6.8.2008., 12. lpp.

- (9) DNS profilus un daktiloskopijas datus izmanto ne tikai kriminālprocesā, tie ir svarīgi arī upuru identifikācijai, jo īpaši pēc katastrofām.
- (10) Tādu tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzēju akreditācija, kuri veic laboratoriju darbības, ir svarīgs pasākums, lai panāktu kriminālistikas informācijas drošāku un efektīvāku apmaiņu Eiropas Savienībā.
- (11) Akreditāciju piešķir valsts akreditācijas struktūra, kam ir ekskluzīva kompetence izvērtēt, vai laboratorija atbilst saskaņotos standartos noteiktām prasībām. Akreditācijas struktūras pilnvaras piešķir valsts. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību⁽¹⁾, ir ietverti sīki izstrādāti noteikumi par šādu valsts akreditācijas struktūru kompetenci. Cita starpā minētās regulas 7. pantā ir reglamentēta pārrobežu akreditācija gadījumos, kad akreditāciju var prasīt citas valsts akreditācijas struktūra.
- (12) Tas, ka nav vienošanās par kopīgu akreditācijas standartu piemērošanu zinātnisku pierādījumu analīzei, ir trūkums, kas būtu jānovērš; tāpēc ir jāpieņem juridiski saistošs instruments par visu tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzēju, kas veic laboratoriju darbības, akreditāciju. Akreditācija sniedz vajadzīgās garantijas, ka laboratoriju darbības veic saskaņā ar attiecīgiem starptautiskiem standartiem, īpaši EN ISO/IEC 17025, kā arī atbilstīgi attiecīgām piemērojāmām pamatnostādņēm.
- (13) Akreditācijas standarts ļauj jebkurai dalībvalstij, ja tā vēlas, pieprasīt papildu standartus laboratorijas darbībām savas valsts jurisdikcijā.
- (14) Akreditācija palīdzēs veidot savstarpēju uzticēšanos attiecībā uz izmantoto galveno analītisko metožu likumību. Tomēr akreditācija nenosaka, kuras metodes izmantot, bet vienīgi to, ka izmantotajai metodei jābūt atbilstīgai tās mērķim.
- (15) Šā pamatlēmuma darbības joma neietver nevienu pasākumu, kas veikts ārpus laboratorijas. Tā neaptver, piemēram, ne personas daktiloskopijas datu iegūšanu, ne pasākumus, kas veikti notikuma vai noziedzīga nodarījuma vietā, vai tiesu ekspertīzes analīzes, kas veiktas ārpus laboratorijas.
- (16) Šā pamatlēmuma mērķis nav saskaņot valstu noteikumus par tiesu ekspertīžu pierādījumu juridisku novērtēšanu.

- (17) Ar šo lēmumu neietekmē pirms šā lēmuma īstenošanas veiktā laboratoriju darba rezultātu derīgumu, kas apstiprināts saskaņā ar spēkā esošiem valstu noteikumiem, pat ja tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzējs nebija akreditēts, lai atbilstu EN ISO/IEC 17025,

IR PIENĒMUSI ŠO PAMATLĒMUMU.

1. pants

Mērķis

1. Šā pamatlēmuma mērķis ir nodrošināt, lai attiecīgās par noziedzīgu nodarījumu novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu atbildīgās iestādes atzītu, ka akreditēta tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzēja laboratorijas darbību rezultāti, kas gūti vienā dalībvalstī, ir vienlīdz uzticami kā laboratorijas darbību rezultāti, kuras jebkurā citā dalībvalstī veicis tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzējs, kurš ir akreditēts kā atbilstīgs EN ISO/IEC 17025.
2. Šo mērķi sasniedz, nodrošinot, ka valsts akreditācijas struktūra akreditē tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzējus, kas veic laboratoriju darbības, kā atbilstīgu EN ISO/IEC 17025.

2. pants

Darbības joma

Šo pamatlēmumu piemēro laboratoriju darbībām, kuru rezultāts ir:

- a) DNS profils un
- b) daktiloskopijas dati.

3. pants

Definīcijas

Šajā pamatlēmumā:

- a) "laboratorijas darbība" ir pasākumi, kas veikti laboratorijā, atrodot un atjaunojot pēdas uz priekšmetiem, kā arī izstrādājot, analizējot un interpretējot tiesu ekspertīžu pierādījumus, lai sniegtu ekspertu atzinumu vai apmainītos ar tiesu ekspertīžu pierādījumiem;
- b) "laboratorijas darbību rezultāti" ir analīžu rezultāti un ar tiem tieši saistīta interpretācija;
- c) "tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzēji" ir organizācijas – publiskas vai privātas –, kas pēc kompetentu tiesībsardzības vai tiesu iestāžu pieprasījuma veic tiesu ekspertīžu laboratoriju darbības;

⁽¹⁾ OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.

- d) "valsts akreditācijas struktūra" ir vienīgā struktūra dalībvalstī, kas veic akreditāciju, pamatojoties uz attiecīgās valsts piešķirtām pilnvarām, kā minēts Regulā (EK) Nr. 765/2008;
- e) "DNS profils" ir burtu vai ciparu kods, kurā ir atveidots analizētā cilvēka DNS parauga nekodētās daļas identifikācijas parametru komplekss, t. i., konkrēta molekulu struktūra dažādās DNS vietās (*loci*);
- f) "daktiloskopijas dati" ir pirkstu nospiedumu attēli, latenti pirkstu nospiedumu attēli, plaukstu nospiedumi, latenti plaukstu nospiedumi, kā arī tādu attēlu paraugi (kodēti nospiedumu elementi).

4. pants

Akreditācija

Dalībvalstis nodrošina, ka to akreditācijas struktūras akreditē to tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzējus, kas veic laboratoriju darbības, kā atbilstīgs EN ISO/IEC 17025.

5. pants

Rezultātu atzīšana

1. Dalībvalstis nodrošina, lai tās par noziedzīgu nodarījumu novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu atbildīgās iestādes atzītu, ka darba rezultāti, kurus ieguvuši akreditēti tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzēji, kas veic laboratoriju darbības citās dalībvalstīs, ir vienlīdz uzticami kā rezultāti, kurus ieguvis iekšzemes tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzējs, kas veic laboratoriju darbības un kas ir akreditēts kā atbilstīgs EN ISO/IEC 17025.
2. Pamatlēmums neskar valsts noteikumus par pierādījumu novērtēšanu tiesvedībā.

6. pants

Izmaksas

1. Katra dalībvalsts sedz visas ar šo pamatlēmumu saistītās valsts izmaksas saskaņā ar attiecīgās valsts kārtību.
2. Komisija izskata iespējas piešķirt finansiālu atbalstu no Eiropas Savienības vispārējā budžeta attiecīgiem valsts un trans-

nacionāliem projektiem, ar ko iecerēts sniegt ieguldījumu šā pamatlēmuma īstenošanā, *inter alia*, lai apmainītos ar pieredzi, izplatītu zinātību un veiktu kvalifikācijas pārbaudes.

7. pants

Īstenošana

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai līdz 2013. gada 30. novembrim izpildītu šā pamatlēmuma prasības attiecībā uz DNS profiliem.
2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai līdz 2015. gada 30. novembrim izpildītu šā pamatlēmuma prasības attiecībā uz daktiloskopijas datiem.
3. Dalībvalstis, vēlākais, līdz 2016. gada 30. maijam nosūta Padomes Ģenerālsekretariātam un Komisijai to noteikumu tekstu, ar kuriem tās savos tiesību aktos ir transponē pieņēmumus, kas tām uzlikti ar šo pamatlēmumu.
4. Pamatojoties uz 3. punktā minēto informāciju un citu informāciju, ko sniedz dalībvalstis, Komisija līdz 2018. gada 1. jūlijam iesniedz Padomei ziņojumu par šā pamatlēmuma īstenošanu un piemērošanu.
5. Padome līdz 2018. gada beigām izvērtē, ciklā dalībvalstis ir izpildījušas šā pamatlēmuma prasības.

8. pants

Stāšanās spēkā

Šis pamatlēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2009. gada 30. novembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
B. ASK